

DECIZIA nr. 45 din 11 iunie 2018

referitoare la modul de interpretare al dispozițiilor art. 192, 194, 197 alin. (1) și (3) și art. 77 din Legea nr. 31/1990

EMITENT

• ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 826 din 27 septembrie 2018

Data intrării în vigoare 27-09-2018

Dosar nr. 105/1/2018

Judecător Eugenia Voicheci	- președintele Secției a II-a civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție - președintele completului
Lucia Paulina Brehar	- judecător la Secția a II-a civilă
Ianina Blandiana Grădinaru	- judecător la Secția a II-a civilă
Nicoleta Țandăreanu	- judecător la Secția a II-a civilă
Roxana Popa	- judecător la Secția a II-a civilă
Veronica Magdalena Dănăilă	- judecător la Secția a II-a civilă
Tatiana Gabriela Năstase	- judecător la Secția a II-a civilă
Rodica Zaharia	- judecător la Secția a II-a civilă
Marian Budă	- judecător la Secția a II-a civilă

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept competent să judece sesizarea ce formează obiectul Dosarului nr. 105/1/2018 este legal constituit, conform dispozițiilor art. 520 alin. (6) din Codul de procedură civilă și ale art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința este prezidată de doamna judecător Eugenia Voicheci, președintele Secției a II-a civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna Ileana Peligrad, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Cluj - Secția a II-a civilă, în baza art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la dezlegarea următoarei probleme de drept: „modul de interpretare al dispozițiilor art. 192, 194, 197 alin. (1) și (3) și art. 77 din Legea nr. 31/1990”.

După prezentarea referatului cauzei de către magistratul-asistent, constatând că nu sunt chestiuni prealabile de discutat sau excepții de invocat, președintele completului, doamna judecător Eugenia Voicheci, președintele Secției a II-a civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a declarat dezbaterile închise, iar completul de judecată a rămas în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, a constatat următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Curtea de Apel Cluj - Secția a II-a civilă a dispus prin Încheierea de la 4 decembrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 233/1.285/2017, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în baza art. 519 din Codul de procedură civilă în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la chestiunea de drept menționată.

2. Cererea de pronunțare a hotărârii prealabile a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 15 ianuarie 2018 cu nr. 105/1/2018.

II. Temeiul juridic al sesizării

3. Art. 519 din Codul de procedură civilă stipulează următoarele:

Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.

III. Normele de drept intern care formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

4. [Legea societăților nr. 31/1990, republicată](#), cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare [Legea nr. 31/1990](#).

Articolul 77

(1) Asociații care reprezintă majoritatea absolută a capitalului social pot alege unul sau mai mulți administratori dintre ei, fixându-le puterile, durata însărcinării și eventuala lor remunerație, afară numai dacă prin actul constitutiv nu se dispune altfel.

(2) Cu aceeași majoritate asociații pot decide asupra revocării administratorilor sau asupra limitării puterilor lor, afară de cazul în care administratorii au fost numiți prin actul constitutiv.

Articolul 192

(1) Adunarea generală decide prin votul reprezentând majoritatea absolută a asociaților și a părților sociale, în afară de cazul când în actul constitutiv se prevede altfel.

(2) Pentru hotărârile având ca obiect modificarea actului constitutiv este necesar votul tuturor asociaților, în afară de cazul când legea sau actul constitutiv prevede altfel.

Articolul 194

(1) Adunarea generală a asociaților are următoarele obligații principale:

a) să aprobe situația financiară anuală și să stabilească repartizarea profitului net;

b) să desemneze administratorii și cenzorii, să îi revoce/demită și să le dea descărcare de activitate, precum și să decidă contractarea auditului financiar, atunci când acesta nu are caracter obligatoriu, potrivit legii;

c) să decidă urmărirea administratorilor și cenzorilor pentru daunele pricinuite societății, desemnând și persoana însărcinată să o exercite;

d) să modifice actul constitutiv.

(2) În acest din urmă caz, dacă în actul constitutiv se prevede dreptul de retragere a asociatului pentru că nu este de acord cu modificările aduse acestuia, se aplică dispozițiile art. 224 și 225.

Articolul 197

(1) Societatea este administrată de unul sau mai mulți administratori, asociați sau neasociați, numiți prin actul constitutiv sau de adunarea generală.

.....
(3) Dispozițiile art. 75, 76, 77 alin. (1) și art. 79 se aplică și societăților cu răspundere limitată.

IV. Expunerea succintă a procesului

5. Prin Rezoluția nr. 7.909 din data de 16.03.2017, emisă de Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Cluj în Dosarul nr. 13.356 din 27.02.2017, s-a respins Cererea nr. 13.356 din 27.02.2017, prin care administratorul A a solicitat înregistrarea în registrul comerțului a hotărârii adunării generale a asociaților nr. 1 din 10.02.2017 și depunerea actului constitutiv actualizat.

6. În motivarea soluției, persoana desemnată din cadrul Oficiului Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Cluj a reținut că, potrivit datelor înscrise în registrul computerizat, administratorul B a fost numit prin actul constitutiv, fiind astfel incidente dispozițiile [art. 77 alin. \(2\)](#), respectiv ale [art. 192 alin. \(2\)](#) ale [Legii nr. 31/1990](#), în sensul că, pentru hotărârile având ca obiect modificarea actului constitutiv, este necesar votul tuturor asociaților, iar Hotărârea nr. 1 din 10.02.2017 a fost adoptată de doi asociați din trei.

7. Prin plângerea formulată la data de 31.03.2017, cu respectarea termenului de 15 zile prevăzut de [art. 6 alin. \(3\) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 116/2009](#), petenții A, B și C au susținut că soluția de respingere a cererii este nelegală, întrucât [art. 77 alin. \(2\)](#) și [art. 192 alin. \(2\) din Legea nr. 31/1990](#) nu sunt aplicabile, iar numirea, revocarea, demiterea sau descărcarea de activitate a administratorilor nu reprezintă o modificare a actului constitutiv al unei societăți cu răspundere limitată (S.R.L.). Au mai arătat petenții că încetarea prin demisie /renunțare a raporturilor juridice dintre administrator și societate reprezintă privilegiul absolut al acestuia.

8. Tribunalul Specializat Cluj, prin Sentința civilă nr. 1.083 din 16.06.2017, pronunțată în Dosarul nr. 233/1.285 /2017, a respins ca neîntemeiată plângerea formulată de petenții A, B și C împotriva rezoluției directorului /persoanei desemnate referitoare la societatea C.

9. Împotriva acestei sentințe au declarat apel A, B și C, solicitând admiterea apelului, schimbarea hotărârii pronunțate de prima instanță și rejudecarea fondului, în sensul admiterii plângerii împotriva rezoluției directorului /persoanei desemnate, cu consecința înscrierii mențiunii cuprinse în Hotărârea adunării generale a asociaților nr. 1, adoptată în ședința din data de 10.02.2017.

10. În susținerea apelului s-a arătat că [art. 197 alin. \(3\) din Legea nr. 31/1990](#) prevede că dispozițiile [art. 75, 76, 77 alin. \(1\)](#) și [art. 79](#) se aplică și societăților cu răspundere limitată. Cu alte cuvinte, legiuitorul a făcut referire în mod expres la dispozițiile [art. 77 alin. \(1\)](#), excluzând de la aplicare, în materia societăților cu răspundere limitată, dispozițiile [art. 77 alin. \(2\)](#).

11. S-a considerat, pe de o parte, că instanța de judecată nu se poate substitui voinței legiuitorului și nu poate extinde aplicarea unui text normativ atunci când în mod expres legiuitorul a înțeles să o limiteze. Pe de altă parte, raționamentul instanței se bazează exclusiv pe dispozițiile [art. 77 alin. \(2\)](#), coroborate cu prevederile [art. 197 alin. \(2\)](#), în sensul că, în cazul în care „administratorii sunt numiți prin actul constitutiv, revocarea lor presupune o modificare a actului constitutiv, respectiv este necesar votul tuturor asociaților”.

12. În acest context, apare evident că hotărârea pronunțată este lipsită de temei juridic, legiuitorul prevăzând în mod expres la [art. 197 alin. \(3\) din Legea nr. 31/1990](#) că numai [art. 77 alin. \(1\)](#) se aplică și societăților cu răspundere limitată.

13. Dispare, așadar, legătura dintre [art. 77 alin. \(2\) din Legea nr. 31/1990](#), text care nu se aplică și societăților cu răspundere limitată, și [art. 192 alin. \(2\) din același act normativ](#). În aceste condiții s-a apreciat că instanța de fond trebuia să constate inaplicabilitatea în speță a [art. 77 alin. \(2\)](#).

14. Faptul că legiuitorul a prevăzut în mod expres, în cadrul [art. 77 alin. \(1\)](#), numai situația numirii administratorului unei societăți cu răspundere limitată se explică prin faptul că celelalte cazuri (revocarea, demiterea sau descărcarea de activitate a administratorilor) sunt reglementate de alte norme legale. Nu pot fi incidente nici dispozițiile [art. 192 alin. \(2\) din Legea nr. 31/1990](#), întrucât, din coroborarea dispozițiilor [art. 192](#) cu cele ale [art. 194](#) din actul normativ mai sus invocat, rezultă că numirea, revocarea, demiterea sau descărcarea de activitate a administratorilor nu reprezintă o modificare a actului constitutiv al unui S.R.L.

15. Altfel nu s-ar explica de ce [art. 194 din legea nr. 31/1990](#) precizează că aceasta constituie o atribuție distinctă de cea a modificării actului constitutiv, fiind suficient să o fi menționat doar pe ultima.

16. În concluzie, dacă numirea sau revocarea administratorului poate fi decisă cu majoritate absolută de voturi, în considerarea dispozițiilor [art. 192](#), coroborate cu [art. 194](#) și prin raportare la [art. 77 alin. \(1\) din Legea nr. 31/1990](#), nu există considerente pentru care retragerea prin renunțare la contractul de mandat ar fi supusă unor condiții de cvorum diferite. Aceasta cu atât mai mult cu cât și instanța de fond a asimilat retragerea prin renunțare cu revocarea.

17. La data de 17.11.2017, apelanții A, B și C au solicitat să se dispună sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, respectiv dacă, în aplicarea și interpretarea dispozițiilor [art. 192](#), [194](#), [197 alin. \(1\)](#) și [\(3\)](#) și [art. 77 din Legea nr. 31/1990](#), revocarea administratorului unei societăți cu răspundere limitată, desemnat prin actul constitutiv, reprezintă o modificare a acestui act constitutiv, ce necesită votul tuturor asociaților, exceptând situațiile în care prin actul constitutiv s-au stabilit derogări de la dispozițiile legale menționate.

V. Motivele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

18. Curtea de Apel Cluj a constatat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a cererii de sesizare a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept al Înaltei Curți de Casație și Justiție.

19. Potrivit [art. 519 din Codul de procedură civilă](#), dacă în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.

20. Se poate observa, așadar, că legiuitorul român a instituit o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de sesizare în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, condiții care trebuie să fie întrunite în mod cumulativ, după cum urmează:

- existența unei cauze aflate în curs de judecată;
- instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță;
- cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;
- soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere;
- chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă;
- chestiunea de drept nu a făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

21. În speță, sesizarea în condițiile [art. 519 din Codul de procedură civilă](#) are loc în cadrul unui litigiu aflat pe rolul curții de apel, cauza făcând obiectul dosarului înregistrat cu nr. 233/1.285/2017, instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție judecă prezenta cauza în ultimă instanță potrivit [art. 60 din Legea nr. 31/1990](#), iar Curtea de Apel Cluj a fost legal investită cu soluționarea prezentului apel în condițiile [art. 96 din Codul de procedură civilă](#).

22. Totodată, de lămurirea chestiunii de drept invocate pe calea sesizării depinde soluționarea pricinii pe fond, în contextul în care obiectul judecății îl reprezintă plângerea formulată de apelanți împotriva rezoluției persoanei desemnate privind Cererea de înregistrare nr. 13.356 din 27.02.2017 privind societatea C, respectiv menținerea

cuprinsă în Hotărârea adunării generale a asociațiilor C nr. 1 adoptată în ședința din data de 10.02.2017, referitor la retragerea din funcția de administrator a domnului A, ca urmare a renunțării acestuia la mandatul de administrator.

23. Elementul de noutate este conferit de faptul că problema de drept dedusă judecătii nu a mai făcut obiectul unei analize și al unei dezlegări jurisprudențiale consecvente, neputându-se vorbi despre cristalizarea unei practici judiciare în această privință; de altfel, din perspectiva expunerii elementului de noutate, instanța de sesizare apreciază că aceasta corespunde jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor probleme de drept (de exemplu: [Decizia nr. 3 din 30 ianuarie 2017](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 142 din 24 februarie 2017).

24. Nu în ultimul rând trebuie subliniat faptul că la întâlnirea reprezentanților Consiliului Superior al Magistraturii, în probleme de practică neunitară din data de 5-6 noiembrie 2015, s-a menționat: „În plus, s-a avansat și teza conform căreia, din analiza prevederilor [art. 194 alin. \(1\) lit. h\) și d\)](#), [art. 192](#) și [art. 193 alin. \(2\) din Legea nr. 31/1990](#), rezultă că legiuitorul nu consideră modificare a actului constitutiv numirea și/sau revocarea administratorilor unei societăți comerciale cu răspundere limitată, neexplicându-se altfel instituirea unei atribuții distincte în sarcina adunării generale (revocarea administratorului versus modificarea actului constitutiv).

25. Drept consecință, nu ar fi aplicabile prevederile [art. 192 alin. \(2\) din Legea nr. 31/1990](#), ci prevederile [art. 193 alin. \(3\)](#) din același act normativ (normele legale referitoare la adoptarea unor decizii care nu reprezintă modificări ale actului constitutiv de către adunarea generală a asociațiilor).

26. În opinia acestora, s-a relevat că, întrucât derogarea prevăzută de [art. 193 alin. \(3\) din Legea nr. 31/1990](#) se referă la neîntrunirea «majorității cerute», rezultă că ea vizează numai acele hotărâri ale adunării generale care necesită majoritatea absolută a asociațiilor și a părților sociale și nu se aplică modificărilor actului constitutiv, pentru care se cere unanimitatea [«votul tuturor asociațiilor» - [art. 192 alin. \(2\) din Legea nr. 31/1990](#)].

27. Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat asupra chestiunii de drept care face obiectul prezentei sesizări prin decizii în casație sau pronunțate în recurs în interesul legii și nici pe calea unei alte hotărâri prealabile, așa cum rezultă din site-ul instanței supreme.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

28. Potrivit [art. 192 din Legea nr. 31/1990](#):

(1) Adunarea generală decide prin votul reprezentând majoritatea absolută a asociațiilor și a părților sociale, în afară de cazul când în actul constitutiv se prevede altfel.

(2) Pentru hotărârile având ca obiect modificarea actului constitutiv este necesar votul tuturor asociațiilor, în afară de cazul când legea sau actul constitutiv prevede altfel.

29. Conform [art. 194](#) din același act normativ:

(1) Adunarea generală a asociațiilor are următoarele obligații principale:

a) să aprobe situația financiară anuală și să stabilească repartizarea profitului net;

b) să desemneze administratorii și cenzorii, să îi revoce/demită și să le dea descărcare de activitate, precum și să decidă contractarea auditului financiar, atunci când acesta nu are caracter obligatoriu, potrivit legii;

c) să decidă urmărirea administratorilor și cenzorilor pentru daunele pricinuite societății, desemnând si persoana însărcinată să o exercite;

d) să modifice actul constitutiv.

30. [Art. 197 alin. \(1\) și \(3\)](#) statuează că societatea este administrată de unul sau mai mulți administratori, asociați sau neasociați, numiți prin actul constitutiv sau de adunarea generală, dispozițiile [art. 75, 76, 77 alin. \(1\) și art. 79](#) aplicându-se și societăților cu răspundere limitată.

31. Este de principiu că în cazul societăților cu răspundere limitată, legiuitorul român, prin dispozițiile [art. 192 din Legea nr. 31/1990](#), a impus regulile de majoritate privind hotărârile adunării asociațiilor, alin. (1) stabilind că adunarea generală decide prin votul reprezentând majoritatea absolută a asociațiilor și a părților sociale, iar în cazul modificărilor actului constitutiv este necesar votul tuturor asociațiilor, afară de cazul în care actul constitutiv prevede altfel.

32. În ceea ce privește administrarea societății cu răspundere limitată, reținând dispozițiile [art. 197 alin. \(2\) din Legea nr. 31/1990](#), se observă că administratorii pot fi numiți prin actul constitutiv sau de către adunarea generală. Dacă administratorii sunt numiți prin actul constitutiv, revocarea lor presupune o modificare a actului constitutiv, astfel că sunt întrunite condițiile normei legale enunțate prin dispozițiile [art. 192 alin. \(2\) din Legea nr. 31/1990](#), iar votul tuturor asociațiilor este necesar.

33. În acest fel, funcționarea unei societăți supusă regulilor cuprinse în [Legea nr. 31/1990](#) asigură respectarea principului simetriei de formă, recunoscut în doctrina dreptului comercial, întrucât administratorii numiți prin actul constitutiv încorporează voința tuturor asociațiilor, astfel că revocarea trebuie dispusă de toți asociații, în timp ce administratorii numiți prin hotărâre a adunării generale, cu o majoritate calificată, trebuie revocați de aceeași majoritate calificată.

34. Renunțarea la mandat realizată de către administratorul societății desemnat prin actul constitutiv, în condițiile [art. 2.034 din Codul civil](#), deși nu poate fi censurată de către mandant, presupune o modificare a actului constitutiv prin care administratorul a fost desemnat, astfel că este necesar votul tuturor asociaților, cu excepția situației în care actul constitutiv prevede altfel.

VII. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

35. Apelanții au arătat că din analiza dispozițiilor [art. 192, 194 și 197 din Legea nr. 31/1990](#) se desprinde o primă concluzie, și anume faptul că legiuitorul a exclus de la aplicare, în materia societăților cu răspundere limitată, dispozițiile [art. 77 alin. \(2\) din Legea nr. 31/1990](#) (potrivit căruia, dacă administratorii au fost numiți prin actul constitutiv, revocarea sau limitarea puterilor lor nu poate avea loc prin votul asociaților care reprezintă majoritatea absolută a capitalului social). Instanțele de judecată nu se pot substitui voinței legiuitorului și nu pot extinde aplicarea unui text normativ atunci când în mod expres legiuitorul a înțeles să o limiteze. Așadar, raționamentul instanțelor care interpretează textele normative în sensul arătat se bazează pe dispozițiile [art. 77 alin. \(2\)](#) coroborat cu [art. 192 alin. \(2\)](#) în sensul că în cazul în care „administratorii sunt numiți prin actul constitutiv revocarea lor presupune o modificare a actului constitutiv, respectiv este necesar votul tuturor asociaților”.

36. Totodată, au arătat că nu se realizează nici argumentului suplimentar constând în principiul simetriei de formă, întrucât, pe de o parte, administratorii pot fi numiți de adunarea generală prin votul tuturor asociaților și nu neapărat cu majoritate calificată, iar pe de altă parte, chiar [art. 192 alin. \(2\) din Legea nr. 31/1990](#) prevede faptul că, pentru hotărârile având ca obiect modificarea actului constitutiv, este necesar votul tuturor asociaților, în afara de cazul când legea prevede altfel.

37. Pentru exemplificarea principiului de mai sus la o altă situație, s-a arătat că cel puțin primii asociați ai societății „sunt numiți” prin actul constitutiv. Potrivit [art. 202 alin. \(2\) din Legea nr. 31/1990](#), transmiterea părților sociale către persoane din afara societății este permisă numai dacă a fost aprobată de asociații reprezentând cel puțin 3/4 din capitalul social. Transmiterea părților sociale către asociați din afara societății implică a fortiori modificarea actului constitutiv, astfel cum o implică de altfel și revocarea administratorului. Ar fi absurd ca, după ce adunarea asociaților a aprobat transmiterea cu majoritatea cerută expres de lege, să nu poată fi modificat actul constitutiv pentru că nu se întrunește votul tuturor asociaților, întrucât o astfel de operațiune reprezintă modificare a actului constitutiv.

38. Prin urmare, apelanții se realizează modulul de interpretare arătat mai sus, în sensul că, din coroborarea dispozițiilor [art. 192](#) cu cele ale [art. 194](#) din actul normativ mai sus invocat, rezultă că numirea, revocarea, demiterea sau descărcarea de activitate a administratorilor nu reprezintă o modificare a actului constitutiv al unei societăți cu răspundere limitată. S-a mai arătat că altfel nu s-ar explica de ce [art. 194 din Legea nr. 31/1990](#) precizează că aceasta constituie o atribuție distinctă de cea a modificării actului constitutiv, fiind suficient să o fi menționat doar pe ultima.

39. Intimatul nu și-a precizat poziția procesuală față de cererea formulată de apelanți.

VIII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

40. Din analiza jurisprudenței, la nivelul curților de apel, s-a conturat opinia majoritară, potrivit căreia revocarea administratorului unei societăți cu răspundere limitată, desemnat prin actul constitutiv, reprezintă o modificare a actului constitutiv, ce necesită votul tuturor asociaților, cu excepția situației în care actul constitutiv prevede altfel.

41. Punctul de vedere exprimat a fost motivat în sensul că această concluzie reiese din analiza prevederilor [art. 192 alin. \(2\) din Legea nr. 31/1990](#), potrivit cărora, pentru hotărârile având ca obiect modificarea actului constitutiv, este necesar votul tuturor asociaților, afară de cazul în care legea sau actul constitutiv prevede altfel.

42. Regula majorității instituite de [art. 77 alin. \(1\)](#), la care face trimitere [art. 197 alin. \(3\) din Legea nr. 31/1990](#), se aplică numai în ipoteza în care administratorii au fost numiți de adunarea generală, ipoteză reglementată expres de [art. 197 alin. \(1\) din același act normativ](#).

43. Prin urmare, s-a apreciat că [Legea nr. 31/1990](#) reglementează două modalități de numire a administratorilor unei societăți cu răspundere limitată.

44. O primă modalitate este numirea administratorului prin actul constitutiv, fiind vorba, în esență, de primii administratori ai societății, având în vedere că, potrivit [art. 7 lit. e\) din lege](#), actul constitutiv al unei societăți cu răspundere limitată trebuie să menționeze asociații care reprezintă și administrează societatea sau administratorii neasociați, precum și datele lor de identificare și puterile ce li s-au conferit.

45. S-a arătat că, ori de câte ori operează revocarea acestor administratori, anterior datei expirării mandatului lor, operează și modificarea actului constitutiv, astfel că, în baza principiului simetriei, sunt incidente prevederile [art. 192 alin. \(2\) din Legea nr. 31/1990](#), fiind necesar votul tuturor asociaților.

46. Pe de altă parte, s-a susținut că administratorii subsecvenți sunt numiți de către adunarea generală a asociaților, când nu mai operează modificarea actului constitutiv, astfel că este aplicabilă regula majorității, instituită de [art. 197 alin. \(3\)](#) raportat la [art. 77 alin. \(1\) din Legea nr. 31/1990](#).

47. Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat, prin Adresa nr. 139/C /147/III-5/2018 că, la nivelul Secției judiciare - Serviciul judiciar civil, nu s-a verificat și nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii.

IX. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție și a Curții Constituționale

48. La nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție nu a fost identificată jurisprudența relevantă pentru problema de drept aflată în examinare, iar Curtea Constituțională a României nu s-a pronunțat pe acest articol.

X. Raportul asupra chestiunilor de drept

49. Prin raportul întocmit în cauză, conform [art. 520 alin. \(8\) din Codul de procedură civilă](#), s-a apreciat, referitor la admisibilitatea sesizării, că sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile de dezlegare a unor chestiuni de drept, iar, pe fondul cauzei, s-a apreciat că, în aplicarea și interpretarea dispozițiilor [art. 192, 194, 197 alin. \(1\) și \(3\) și art. 77 din Legea nr. 31/1990](#), republicată, cu modificările și completările ulterioare, revocarea administratorului unei societăți cu răspundere limitată, desemnat prin actul constitutiv, reprezintă o modificare a acestui act, care necesită votul tuturor asociaților, exceptând cazul când prin actul constitutiv se prevede altfel.

XI. Opinia specialiștilor

50. Universitatea București - Facultatea de Drept a învederat că, ori de câte ori voința socială a asociaților este de a revoca un administrator numit prin actul constitutiv, reglementările privind cerințele de vot în cadrul adunării asociaților necesare pentru revocarea sa prevalează față de cele privind cerințele de vot pentru modificarea actului constitutiv.

Aplicând soluția de mai sus la situația revocării administratorului unui S.R.L. numit prin actul constitutiv, înseamnă ca revocarea trebuie să respecte cerințele legale aplicabile pentru luarea unei hotărâri a adunării generale a asociaților de revocare a administratorului, și nu pe cele necesare pentru luarea unei hotărâri de modificare a actului constitutiv.

În consecință, pentru luarea valabilă a hotărârii de revocare a unui administrator este necesar votul majorității absolute a capitalului social (sau și a majorității asociaților, într-o interpretare conservatoare), în cazul numirii anterioare a mai multor administratori prin actul constitutiv și unanimitatea capitalului social, dacă prin revocare se înlocuiește un administrator unic numit anterior prin actul constitutiv.

În afară de argumentația bazată pe ierarhia normelor de drept, există și alte argumente în favoarea interpretării potrivit căreia procedura de revocare a administratorului este una specială față de procedura de modificare a actului constitutiv, respectiv:

- un argument de oportunitate: pentru buna funcționare a societății, prin definiție, este mai util ca deciziile adunării asociațiilor să fie luate cu majoritate decât cu unanimitate;
- principiul simetriei juridice prin raportare la numirea administratorilor. [Art. 197 alin. \(3\)](#) coroborat cu [art. 77 alin. \(1\) din Legea nr. 31/1990](#) impune cerința majorității absolute pentru numirea administratorului S.R.L. Cum în cazul S.R.L. nu este aplicabil [art. 77 alin. \(2\) din Legea nr. 31/1990](#) privind revocarea administratorului numit prin actul constitutiv (exclus în mod expres de la aplicare de [art. 197 alin. \(3\)](#)), principiul simetriei obligă să se aplice și în cazul acestui administrator soluția prevăzută de [art. 77 alin. \(1\) din Legea nr. 31/1990](#), respectiv revocarea să aibă loc cu majoritatea absolută a capitalului social, și nu cu unanimitate. Desigur, administratorul unic numit prin actul constitutiv va fi revocat cu unanimitatea capitalului social;
- cerința unanimității pentru modificarea actului constitutiv, indiferent de obiectul modificării, nu este considerată de interes public la S.R.L., caracterul intuitu personae fiind atenuat de combinarea trăsăturilor specifice societăților de capital cu cele specifice societăților de persoane. Prin urmare, în contextul în care există reglementări a căror interpretare permite revocarea administratorului cu majoritate absolută, nu există o justificare de ordine publică pentru a le trece pe un plan secundar și a impune unanimitatea capitalului social pentru revocarea oricărui administrator numit prin actul constitutiv al unui S.R.L.;
- imposibilitatea asociaților unei societăți de persoane (inclusiv S.R.L.) de a numi primii administratori altfel decât prin clauzele actului constitutiv, ceea ce ar face inaplicabile prevederile legale privind numirea ulterioară a administratorilor prin hotărârea adunării asociaților, cu majoritate absolută (pentru că orice astfel de numire înseamnă automat și o modificare a actului constitutiv, care necesită unanimitatea capitalului social). Or legea trebuie interpretată în sensul în care produce efecte, și nu în sensul neaplicării ei (actus interpretandus est potius ut valeat quam ut pereat).

51. Universitatea „Nicolae Titulescu” din București a arătat că, în cazul în care administratorii sunt desemnați prin actul constitutiv și acesta nu prevede alte condiții de cvorum, ca regulă, se vor aplica dispozițiile [art. 192 alin. \(2\) din Legea nr. 31/1990](#) în ceea ce privește modificarea acestora, fiind necesar votul tuturor asociaților. Principiul unanimității își va găsi incidență și în ipoteza în care administratorii societății sunt revocați sau renunță la mandat și actul constitutiv actualizat depus la registrul comerțului nu a indicat persoanele care dețin această calitate, desemnarea noilor administratori urmând a se face printr-o adunare generală ulterioară.

Unica excepție identificată în contextul legislativ actual este legiferată de [art. 77 alin. \(1\) din Legea nr. 31/1990](#) potrivit cu care, pentru alegerea administratorilor dintre persoanele care cumulează calitatea de asociați, este necesar votul asociaților care dețin majoritatea absolută a capitalului social. Excepția privește numai situația alegerii administratorilor, nu și pe cea a revocării.

În situația renunțării la mandatul de administrator, în conformitate cu [art. 72 din Legea nr. 31/1990](#) „obligățiile și răspunderea administratorilor sunt reglementate de dispozițiile referitoare la mandat și de cele special prevăzute în această lege”, astfel că, în ceea ce privește renunțarea la mandatul de administrator, s-a considerat că aceasta ar trebui nuanțată, prin aplicarea dispozițiilor [Codului civil](#) potrivit cu care, conform [art. 2.034 alin. \(1\)](#), mandatarul va putea renunța oricând la mandat, notificând mandantului renunțarea sa în acest caz, el fiind obligat, potrivit [alin. \(3\) al aceluiași articol](#), să îl despăgubească pe mandant pentru prejudiciile suferite prin efectul renunțării, cu excepția cazului când continuarea executării mandatului i-ar fi cauzat mandatarului însuși o pagubă însemnată, care nu putea fi prevăzută la data acceptării mandatului.

S-a apreciat, în ipoteza renunțării la mandatul de administrator al societății comerciale cu răspundere limitată, că opozabilitatea față de terți trebuie de îndată realizată, independent de data la care adunarea generală va decide desemnarea unui nou administrator (amânarea fiind generată de reaua-credință a asociaților sau de imposibilitatea executării deciziei adunării generale cauzată de timpul destinat realizării controlului de legalitate printr-o procedură contencioasă cum este cea prevăzută de [art. 132 din Legea nr. 31/1990](#) sau printr-o procedură necontencioasă prevăzută de o lege specială cum este cazul celei din [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 116/2009](#) pentru instituirea unor măsuri privind activitatea de înregistrare în registrul comerțului), acest caracter urgent fiind reclamat de nevoia de securitate a circuitului comercial în privința organelor executive aliate în funcție. În acest sens, prevederile [art. 22 alin. \(2\) din Legea nr. 26/1990](#) privind registrul comerțului prevăd posibilitatea ca înregistrarea mențiunilor care aduc modificări actelor, faptelor sau mențiunilor înregistrate în registrul comerțului să fie efectuată și la cererea persoanelor interesate, în termen de cel mult 30 de zile de la data când au cunoscut actul sau faptul supus înregistrării ori fără îndoială că administratorul care a renunțat la mandat face parte din categoria „persoanelor interesate”.

52. Opinia exprimată de domnul avocat Lucian Bernd Săuleanu, cadru didactic al Facultății de Drept a Universității din Craiova, titular al cursului „Dreptul societăților”, este în sensul că revocarea se va face de asociați cu majoritatea absolută a părților sociale, precum și numirea altor administratori, întrucât desemnarea la momentul constituirii societății se face prin votul tuturor asociaților, însă, ulterior, se aplică în toate cazurile regula stabilită de [art. 77 alin. \(1\) din Legea nr. 31/1990](#), adică a majorității absolute a părților sociale.

XII. Înalta Curte de Casație și Justiție

53. Prealabil analizei în fond a problemei de drept supuse dezbaterei, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept trebuie să verifice dacă, în raport cu întrebarea formulată de titularul sesizării, sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile în conformitate cu dispozițiile [art. 519 din Codul de procedură civilă](#).

54. Potrivit acestor dispoziții legale, „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

55. Pentru declanșarea acestei proceduri, legiuitorul, în cuprinsul [art. 519 din Codul de procedură civilă](#), a instituit condițiile de admisibilitate care trebuie îndeplinite cumulativ, respectiv:

- existența unei cauze aflate în curs de judecată, în ultimă instanță;
- cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;
- ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată;
- chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită să fie nouă;
- chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție, și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

56. Verificarea admisibilității sesizării nu relevă îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile.

57. Astfel, litigiul în legătură cu care s-a formulat sesizarea este în curs de judecată, iar Curtea de Apel Cluj - Secția a II-a civilă, titularul sesizării, investit cu soluționarea apelului, urmează să soluționeze cauza în ultimă instanță, prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești, care, potrivit [art. 634 alin. \(1\) pct. 4 din Codul de procedură civilă](#), este definitivă, iar cauza care face obiectul judecății se află în competența legală a unui complet de judecată al curții de apel investite să o soluționeze.

- 58.** Se constată că tribunalul a fost sesizat cu o plângere împotriva rezoluției persoanei desemnate la oficiul registrului comerțului, iar potrivit dispozițiilor [art. 6 alin. \(7\) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 116/2009](#) pentru instituirea unor măsuri privind activitatea de înregistrare în registrul comerțului, hotărârea pronunțată în soluționarea plângerii este executorie și este supusă numai recursului.
- 59.** Potrivit dispozițiilor [art. 7 alin. \(1\) din Legea nr. 76/2012](#) pentru punerea în aplicare a [Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă](#), dacă prin această lege nu se prevede altfel, ori de câte ori printr-o lege specială se prevede că hotărârea este definitivă de la data intrării în vigoare a Codului de procedură civilă, aceasta va fi supusă numai apelului la instanța ierarhic superioară.
- 60.** Totodată, potrivit [art. 7 alin. \(2\) din Legea nr. 76/2012](#), dispozițiile [alin. \(1\)](#) se aplică și în cazul în care printr-o lege specială se prevede că hotărârea judecătorească de primă instanță este „supusă recursului” sau că „poate fi atacată cu recurs” ori, după caz, legea specială folosește o expresie similară.
- 61.** Cum, în cauză, dispozițiile [art. 6 alin. \(7\) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 116/2009](#) - lege specială în materia înregistrărilor în registrul comerțului - prevăd că hotărârea dată asupra plângerii este „supusă numai recursului”, conform dispozițiilor [art. 7 alin. \(1\) și \(2\) din Legea nr. 76/2012](#), reiese că, de la data intrării în vigoare a [Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă](#), această hotărâre este supusă numai apelului, instanța de apel judecând cauza în ultimă instanță și pronunțând o hotărâre definitivă în accepțiunea [art. 634 alin. \(1\) pct. 4 din Codul de procedură civilă](#).
- 62.** Se constată și că, asupra acestei chestiuni de drept, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat anterior pe calea unui recurs în interesul legii ori a unei alte hotărâri prealabile.
- 63.** În privința condiției referitoare la existența unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei, se constată că [art. 519 din Codul de procedură civilă](#) nu definește noțiunea de „chestiune de drept”. În doctrină s-a arătat însă că, pentru a fi vorba de o problemă de drept reală, trebuie ca norma de drept disputată să fie îndoielnică, imperfectă, lacunară sau neclară. Chestiunea de drept supusă dezbaterii trebuie să fie una veritabilă, legată de posibilitatea de a interpreta diferit un text de lege, fie din cauză că acest text este incomplet, fie pentru că nu este corelat cu alte dispoziții legale, fie pentru că se pune problema că nu ar mai fi în vigoare.
- 64.** În același sens, întrebarea formulată în cadrul procedurii prealabile trebuie să vizeze o chestiune de drept punctuală, astfel încât soluția dată în această procedură să aibă în vedere numai chestiunea respectivă, iar nu întreaga problematică a unui text de lege.
- 65.** Totodată, problema de drept trebuie să fie reală, iar nu aparentă, să privească interpretarea diferită sau contradictorie a unui text de lege, a unei reguli cutumiare neclare, incomplete sau, după caz, incerte ori incidența unor principii generale ale dreptului, al căror conținut sau a căror sferă de acțiune sunt discutabile.
- 66.** Cum de chestiunea de drept respectivă depinde soluționarea pe fond a cauzei, înseamnă că ea trebuie să fie una importantă și să se regăsească în soluția ce va fi cuprinsă în dispozitivul hotărârii ce urmează să fie dată, indiferent după cum cererea este admisă sau respinsă. În acest sens, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a statuat deja că admisibilitatea procedurii hotărârii prealabile este condiționată de împrejurarea ca interpretarea pe care o va da instanța supremă să producă consecințe juridice de natură să determine soluționarea pe fond a cauzei, iar chestiunea de drept să conducă la dezlegarea în fond a cauzei, sub aspectul statuării în privința raportului juridic dedus judecății.
- 67.** Obiectul judecății îl constituie plângerea formulată de apelanții A, B și C împotriva respingerii cererii de înregistrare a mențiunii privind retragerea din funcția de administrator a domnului B ca urmare a renunțării acestuia la mandatul de administrator, și nu a revocării acestuia, fiind în prezența a două instituții juridice distincte, situația-premisă fiind evocată în mod eronat de instanța de trimitere.
- 68.** Potrivit [art. 72 din Legea nr. 31/1990](#), „obligățiile și răspunderea administratorilor sunt reglementate de dispozițiile referitoare la mandat și de cele special prevăzute în această lege”, astfel că, în ceea ce privește renunțarea la mandatul de administrator al unei societăți cu răspundere limitată, sunt incidente prevederile [art. 2.034 alin. \(1\) din Codul civil](#) potrivit cărora mandatarul va putea renunța oricând la mandat, notificând mandantului renunțarea. Neefectuarea acestor formalități atrage inopozabilitatea încetării atribuțiilor administratorului față de terți, exceptând situația în care aceștia ar cunoaște actele sau faptele ce ar face obiectul publicității.
- 69.** Așadar, în accepțiunea legii societăților comerciale, funcția de administrator este reglementată de dispozițiile legale referitoare la contractul de mandat, astfel încât încetarea acestei funcții urmează a se produce în aceleași condiții ca și încetarea contractului de mandat, putând interveni pentru motive ce țin de voința societății (revocarea), de persoana administratorului (renunțarea la mandat), de cauze naturale (moartea) sau de alte cauze (dizolvarea societății).
- 70.** Renunțarea la mandat reprezintă o chestiune distinctă de revocarea mandatului administratorului, întrucât renunțarea constituie privilegiul absolut al administratorului, iar revocarea - prerogativa exclusivă a societății comerciale, prin hotărârea adunării generale a asociaților.
- 71.** Renunțarea la mandatul de administrator este un act unilateral de voință și produce efecte chiar dacă nu a fost acceptată de celelalte părți, opozabilitatea față de terți impunându-se a fi imediat realizată, așa cum s-a stabilit și

prin Decizia nr. 24 din 6 noiembrie 2017, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii.

72. Statuarea instanței supreme asupra cvorumului necesar pentru revocarea mandatului de administrator în raport cu prevederile [art. 192, 194, 197 alin. \(1\) și \(3\)](#) și [art. 77 din Legea nr. 31/1990](#), în condițiile în care demersul judiciar întreprins a avut la bază încetarea mandatului de administrator ca urmare a renunțării, nu poate conduce la soluționarea pe fond a cauzei, cu atât mai mult cu cât acordul administratorului renunțător cu privire la încetarea raporturilor între acesta și societate este prezumat prin însăși cererea de renunțare.

73. Tot astfel se poate constata că, prin apelul formulat în cauză, se critică conținutul normativ al [art. 192, 194, 197 alin. \(1\) și \(3\)](#) și [art. 77 din Legea nr. 31/1990](#), texte de lege incidente în materia revocării mandatului administratorului și care se referă la modificarea actului constitutiv, alegerea administratorilor asociați, desemnarea administratorilor sau descărcarea de activitate a administratorilor unei societăți cu răspundere limitată.

74. Aplicarea acestor texte de lege și în cazul renunțării la mandatul de administrator nu poate fi atribuită completului constituit pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, fiind prerogativa exclusivă a completului de judecată învestit cu soluționarea cauzei să argumenteze de ce asimilează renunțarea revocării.

75. Din această perspectivă, se poate observa că sesizarea formulată de Curtea de Apel Cluj - Secția a II-a civilă în Dosarul nr. 233/1.285/2017, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile prin care să se stabilească modul de interpretare a dispozițiilor [art. 192, 194, 197 alin. \(1\) și \(3\)](#) și [art. 77 din Legea nr. 31/1990](#) nu reprezintă o chestiune de drept care să privească interpretarea diferită sau contradictorie a unui text de lege, de a cărei lămurire să depindă soluționarea cauzei în fond, așa cum prevăd dispozițiile [art. 519 din Codul de procedură civilă](#).

76. Prin urmare, sesizarea nu întrunește cumulativ condițiile de admisibilitate prevăzute de [art. 519 din Codul de procedură civilă](#), astfel încât se impune respingerea acesteia ca inadmisibilă, deoarece nu poate fi atins dezideratul acestei instituții procesuale, respectiv preîntâmpinarea soluționării diferite a unei chestiuni de drept de către instanțele judecătorești și asigurarea securității raporturilor juridice.

Pentru aceste considerente, în temeiul [art. 521](#), cu referire la [art. 519 din Codul de procedură civilă](#),

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca inadmisibilă sesizarea formulată de Curtea de Apel Cluj - Secția a II-a civilă în Dosarul nr. 233/1.285 /2017 referitor la pronunțarea unei hotărâri prealabile cu privire la „modul de interpretare al dispozițiilor [art. 192, 194, 197 alin. \(1\) și \(3\)](#) și [art. 77 din Legea nr. 31/1990](#)”.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor [art. 521 alin. \(3\) din Codul de procedură civilă](#).

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 11 iunie 2018.

PREȘEDINTELE SECȚIEI A II-A CIVILE

EUGENIA VOICHECI

Magistrat-asistent,

Ileana Peligrad
